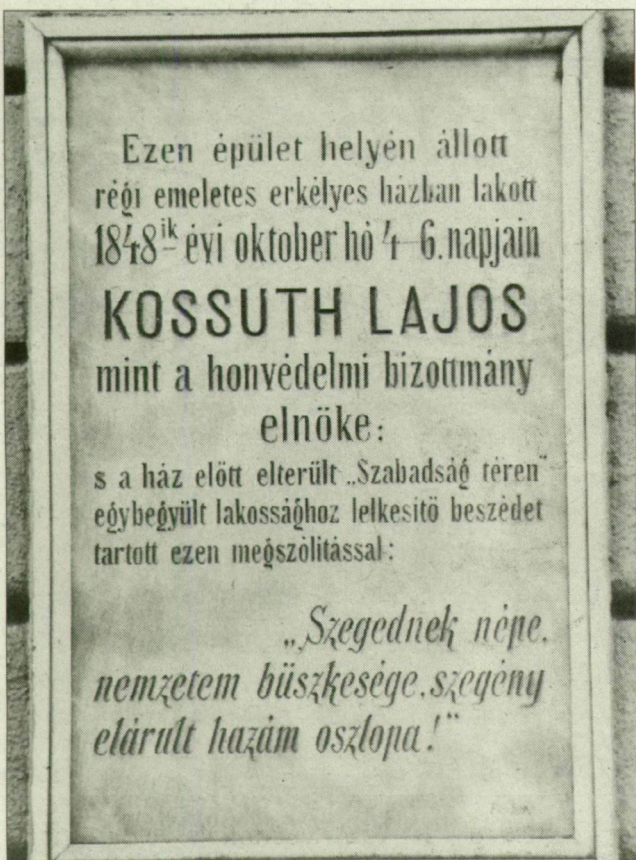
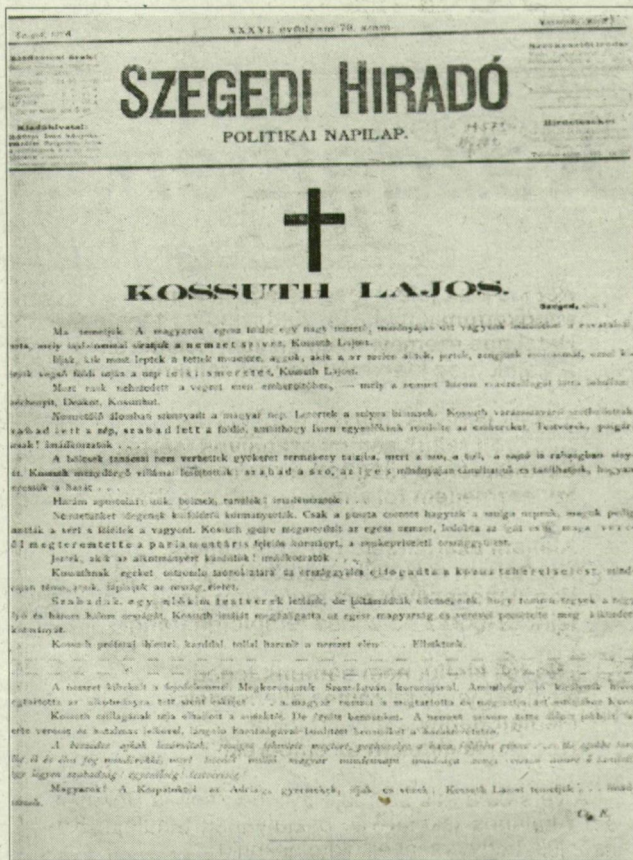

Bár a régi épület már nem áll,
a tábla magáért beszél

Róna József 1902-ben készült alkotása az ország
első nagy Kossuth-szobra volt

A Szegedi Híradó címoldala,
Kossuth temetésének napján

Kossuth Lajos (1802–1894)

Egy hosszú élet kronológiája

1802. szeptember 19-én született Monokon.
1808–1810-ben Újhelyen jár elemi iskolába.
1810–1816-ig Újhelyen jár a kegyesrendi gimnáziumba.
1816–1819: Eperjesen tanul az evangélikus kollégiumban.
1819–1821: Sárospatakon jogot tanul.
1824-ben ügyvédi esküt tesz.
1827-ben szervezi az újhelyi tűzoltóságot.
1825–1827-ben a pozsonyi Országgyűlésen báró Révay Ferencné követe.
1826–1832: az újhelyi evangélikus egyház jegyzője.
1829-től Újhely város ügyvédje.
1829-től Zemplén vármegye táblabírája.
1830-ban első beszéde a zempléni megyegyűlésen.
1831-ben a kolera elleni vészbizottság elnöke.
1832–1836-ig a pozsonyi Országgyűlésen br. Vécsey Sámuel követe.
1832. dec. 17-én jelenik meg az Országgyűlési Tudósítások első száma.
1836: Fáy András levelező tagnak ajánlja a Tudományos Akadémián.
1836 tavaszán Pestre költözik.
1836. júl. 1-jén megindítja a Törvényhatósági Tudósításkat.
1837. máj. 4-én elfogják és Budavár börtönébe zárják.
1839. márc. 2-án a hétszemélyes tábla 4 évi fogságra ítéli.
1840. máj. 13-án fogságából szabadul.
1840. jún. 11-én Pest megye közgyűlésén lép fel, meleg üdvözlés fogadja.
1840. júl. 1-jén Győrön és Locsodon birtokot bérel.
1841. jan. 2-től szerkeszti a Pesti Hírlapot.
1841. jan. 9-én nőül veszi Meszlényi Teréziát. (Szül.: 1810, meghalt: 1865.)
1841. nov. 13-tól aligazgatója az Országos Iparegyesületnek.
1841 őszén jelenik meg röpirata: Felelet Széchenyi Istvának.
1841. nov. 16-án született első fia, Ferenc, Pesten. (Meghalt 1914-ben.)
1843. máj. 10-én, Pesten született leánya, Vilma. (Meghalt: 1862. ápr. 21.)
1843. decemberben alakult a Magyar Kereskedelmi Társulat. (Választmányi tag.)
1844. máj. 26-án született Lajos Tódor nevű fia. (Meghalt 1918-ban.)
1844. jún. 30-án megválnak a Pesti Hírlap szerkesztőségétől.
1844. okt. 16.: Országos Védegylet alakul Pozsonyban. Kossuth az igazgató.
1845-ben eladja (az 1841-ben szerzett) tinyei birtokot.
1847. jan. 5-én Pest megye gyűlésén József nádor felett emlékbeszédet mond.
1847 nyarán működni kezd fonógyára.
1847. nov. 10-től 1848. dec. 31-ig 144-szer szólal fel az Országgyűlésben.
1848. márc. 15-én indítványozza a köztelherviselést. Bécsi bevonulása.
1848. márc. 17-én Kossuth pénzügyminiszter.
1848. júl. 1-jétől Kossuth Hírlapjában szól a nemzethez.
1848. júl. 11.: az Országgyűlés megszavazza Kossuth beszédére a 200 ezer újoncot és a 42 millió forintot.
1848. aug. 5.: kibocsátja a Kossuth-bankót.
1848. szept. 11.: a Ház Kossuthot bízza meg a kormányzással.
1848. szept. 22.: a honvédelmi bizottság tagjává választják.
1848. szept. 24–27.: Ceglédén, Kőrösön, Szolnokon, Kecskeméten honvédtoborzás.
1848. okt. 3.: a királyi kiáltvány Kossuthot teszi felelőssé a történelemért.
1848. okt. 8.: a honvédelmi bizottmány elnökévé választják.
1848. okt. 31.: Görgeyt nevezi ki feldunai fővezérré.
1848. okt. 31.: az Országgyűlés Debrecenbe teszi át székhelyét.
1849. febr. 1. Dembinszkyt nevezi ki a honvédseregek fővezérévé.
1849. márc. 31. Egerben Görgeyt nevezi ki fővezérré.
1849. ápr. 14.: debreceni beszéde a függetlenségi nyilatkozatról.

1849. ápr. 14.: az ország kormányzójává kiáltják ki.
1849. máj. 1-jén nevezi ki minisztériumát Szemere Bertalan elnökségével.
1849. máj. 4.: Kossuth leteszi a kormányzói esküt.
1849. jún. 5.: bevonul a visszafoglalt Pestre.
1849. jún.: tiltakozás az orosz bevonulás ellen.
1849. jún. 17.: bejön az orosz.
1849. júl. 12.: Kossuth és a kormány Szegedre teszi át székhelyét.
1849. aug. 1.: Kossuth a kormánnyal Aradra megy.
1849. aug. 11.: Görgeyre ruhazza a katonai és polgári hatalmat.
1849. aug. 17.: Kossuth Orsovánál elhagyja Magyarországot.
1849. dec. 18.: 14 orgyilkos érkezik Sumlába Kossuth megölésére.
1850. jan. 15-én Sumlába érkezik Kossuthné.

Kálvária sugárúti Kossuth-ábrázolás

Kossuth Lajos személye és Szeged sok szállal kapcsolódott egymáshoz, s úgy vesszük észre, ez a kapcsolat napjainkban is gyarapodik. Eddig tudomásunk volt arról, hogy Kossuth, a kiváló szervező és államférfi két alkalommal is megfordult városunkban. Egyik alkalommal 1848. október 4–6-ig, másodszor 1949 nyarán járt itt. Az első látogatásáról részletes ismertetést ad Szántó Imre Kossuth Lajos honvédtoborzó útja Szegeden című cikkében (Somoogyi-könyvtári műhely, 82/2). Halála után, 1894. április 1-jén ezt az alkalmat megörökítő márvány emléktáblát helyeztek el annak az épületnek a falára, melynek erkélyéről Kossuth buzdító, toborzó beszédét elmondta. Halálának 90. évfordulója tiszteletére városunk e táblát megtisztította, újraaranyoztatta betűit, melyek így a járó-

Kossuth-emlékek Szegeden

kelőknek is jól láthatóan hirdetik:

„Ezen épület helyén állott régi emeletes erkélyes házban lakott 1848-ik évi október hó 4–6 napjain Kossuth Lajos mint a honvédelmi bizottmány elnöke, s a ház előtt elterült »Szabadság téren« egybegyűlt lakossághoz lelkesítő beszédet tartott ezen megszólítással: »Szegednek népe, nemzetem büszkesége, szegény elárult hazám oszlopa!«

Ezt adja hírül a Szegedi Napló 1894. április 1. száma. Ebből tudjuk meg, hogy a ma Victor Hugo utca 6. számot viselő ház akkori tulajdonosa, Juránovics Ferencz indítványozta a tábla elhelyezését, aki egyben az akkori Európa szállodát is magáénak mondhatta. A régi ház pedig a Bauernfeid-ház volt. A tábla készítőjét is megörökítették az újsá-

gok. Így a Szegedi Híradó 1894. április 1. Hírek rovatában Kossuth-emléktábla Szegeden címmel. Ebből derül fény arra, hogy a tábla carrarai márványból készült, Fischer János fiai kőfaragó üzletében, 118 cm hosszú és 75 cm széles méretben.

A második látogatási alkalomról igen szárazan emlékezik meg a Klauzál tér 5–4. számú ház falán lévő emléktábla. Többek között megjegyzi, hogy „1849-ben Kossuth Lajos szállása.”

Kossuth-emlékeket követve városunkban, érdemes a városiakok figyelmét is felhívni a még látható s egykor meglévő Kossuth-portré ábrázolásokra. Ilyenek még láthatók a Kálvária sugárút 26., a Sőhordó és a Juhász Gyula utca sarkán. Csak emlékeztet és kopott fényképek őrzik az 1981-ig a Pulz u. 8.sz.

alatti egykori lakóházon volt portrét. (Tóth Attila: Szeged szobrai és muráliei.) A városházán (Széchenyi tér 11.) a közgyűlési teremben 1896-ig elkészült festmények között volt Roskovics Ignác Kossuth Lajos egész alakos képe. Jelenleg is látható.

Róna József szobrán, valamint a múzeumban állított fényképén, mellényen és nyakkendőn s több apróságon kívül Szegeden Kossuth emléket még a Kossuth Lajos sugárút őrzi, amelyről 1892. szeptember 21-i ülésén a városi közgyűlés döntött (Péter László 243.). Kossuthról neveztek el korábban (1848-ban) az Oskola utcát s később, 1880-ban a Sőhordó utcát. Ez az elnevezés 1943-ban megszűnt, s az utca visszanyerte régi nevét. (Péter L.: 243–244.)

Tóth István